

Achtergrond

Religieuze feesten en tijdrekening in de islam

De islam kent vele vieringen en hoogtijdagen, die alle een serieuze ondertoon hebben. Daarvan zijn er slechts twee “echte” feesten: het Offerfeest en het Suikerfeest.

Volgens de Koran zijn de zon en de maan geschapen door Allah. De maan geeft de tijdmaat aan. De data van de vieringen worden bepaald door de islamitische kalender, de *Hijra*.

De tijdrekening

Een van de, voor westerlingen, meest opvallende verschijnselen rond islamitische feesten is dat de data van de vieringen verschuiven door de jaren. Dat komt doordat het islamitische kalenderjaar korter is dan het christelijke (Gregoriaanse).

De **Gregoriaanse kalender** is een correctie van de oude Romaanse (of Juliaanse) kalender, die al door de Romeinen werd gebruikt. Het is een zonnekalender. De lengte van een jaar wordt bepaald door één omloop van de aarde om de zon.

De islamitische jaartelling begint met de vlucht van Mohammed uit Mekka naar Medina, op 15 of 16 juli 622 (De verschillende bronnen wijken op dit punt van elkaar af). Die gebeurtenis wordt de *Hijra* genoemd. De islamitische kalender wordt daarom **Hijra-kalender** genoemd.

Het islamitische jaar telt 12 maanden en is daardoor ongeveer 11 dagen korter dan het zonnejaar. Dit houdt in dat de islamitische jaartelling langzaam inloopt op de christelijke. Dat is te merken aan het feit dat de Ramadan, het Suikerfeest en het Offerfeest ieder jaar anderhalve week vroeger vallen.

Net als in de Gregoriaanse kalender heeft de Hijra-kalender weken van elk zeven

dagen. Christenen en moslims geloven dat God de aarde in zes dagen heeft geschapen en dat God rustte op de zevende dag.

Dagen van de week

Naam	Betekenis
yaum al-ahad	Eerste dag
yaum al-ithnayna	Tweede dag
yaum ath-thalatha'	Derde dag
yaum al-arba'a'	Vierde dag
yaum al-khamis	Vijfde dag
yaum al-jum'a	Verzameldag
yaum as-sabt	Sabbatdag

Opmerking: De 'Verzameldag' is Vrijdag. Op deze dag komen de moslims bij elkaar voor hun eredienst en de prediking in de moskee, net zoals de joden op zaterdag en de christenen op zondag doen. Let ook op de Arabische naam voor Zaterdag!

Religieuze feesten en tijdrekening in de islam

De feesten

Hier volgt een overzicht van de islamitische feesten in chronologische volgorde van de Hijra-kalender. De overeenkomende data volgens de christelijke kalender verschillen per jaar, zie daarvoor de website.

De beschrijving is heel beknopt gehouden.

Maanden van de Hijra kalender		
Naam:	(vermoedelijke) Betekenis:	Aantal dagen:
Muharram	Heilige maand	30
Safar	Maand die leeg is	29
Rabi' al-Awwal	Eerste lentemaand	30
Rabi' al-Akhir	Tweede lentemaand	29
Jumada 'l-Ula	Eerste droge maand	30
Jumada 'l-Akhira	Tweede droge maand	29
Rajab	Vereerde maand	30
Sha'ban	Maand der verdeeldheid	29
Ramadan	Maand van de grote hitte (vastenmaand)	30
Shawwal	Jachtmaand	29
Dhu 'l-Qa'da	Rustmaand	30
Dhu 'l-Hijja	Bedevaartsmaand	29/30

Een jaar heeft 354 of 355 dagen

Muharram (Islamitisch nieuwjaar)

Datum: **1 Muharram.**

Het exacte begin is afhankelijk van het verschijnen van de sikkel van de nieuwe maan. Op de eerste dag van de islamitische maand Muharram herdenken moslims dat de profeet Mohammed en zijn volgelingen in het jaar 622 de stad Mekka verlieten en naar Medina verhuisden. Het is een kerkelijke feestdag.

Asjoera (De tiende dag)

Datum: **10 Muharram.**

Asjoera is de tiende dag van de eerste maand van het islamitische jaar: Nadat op 1 Muharram in de moskee het kerkelijke jaar is begonnen, wordt op deze dag pas echt nieuwjaar gevierd.

Id-ul-Maulid (Geboortedag van Mohammed)

Datum: **12 Rabi al-Awwal.**

Op deze dag vierten moslims de geboortedag van de profeet Mohammed. Mohammed werd geboren in ± 570 van onze jaarrekening. Die gebeurtenis wordt door alle moslims uitbundig gevierd. Er wordt speciaal (zoet) eten bereid en gezongen en de gelovigen gaan 's avonds naar de moskee. Daar wordt dan gesproken over de profeet, over de islam, en er wordt uit de Koran gelezen.

Lailat-ul-Meraj (Hemelvaart van Mohammed)

Datum: **27 Rajab.**

Deze wonderlijke gebeurtenis wordt 's avonds in de moskee herdacht, in de "gezegende nacht". De aartsengel Jibrail (Gabriël) nam Mohammed in Mekka bij de arm, toen deze lag te slapen voor de moskee. Voor de poort van de moskee stond een wit rijdier. Het dier, Buraak,

Religieuze feesten en tijdrekening in de islam

had vleugels aan zijn hoeven, waarmee het zich voortbewoog. Buraak vloog samen met Mohammed en Jibrail naar Jeruzalem.

Op de berg van de tempel stopte Jibrail. Op het plein boven op de heuvel zaten Mozes, Jesaja, Jezus en nog vele andere profeten. Na met hen gebeden te hebben klom Mohammed met behulp van een ladder naar de zeven hemelen. In de zevende, hoogste hemel zag hij Allah, de allerhoogste. Daarna keerde hij terug naar Mekka, waar niemand zijn verhaal geloofde.

Deze overlevering heeft ervoor gezorgd dat voor moslims Jeruzalem de heiligste stad is na Mekka.

Lailat-ul-Baraat (Nacht van de Lotsbezegeling)

Datum: **14 Sha'ban.**

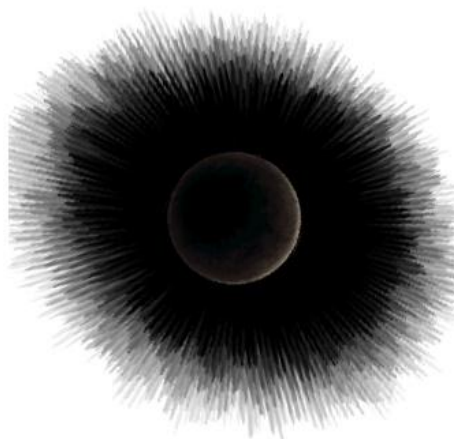
Allah stelt in deze nacht vast wie er in het komende jaar zullen sterven en wie er geboren zullen worden. Het is een nacht van gebed en meditatie. Deze kerkelijke gebeurtenis wordt ook wel nacht van de vergeving genoemd, er wordt aan Allah gevraagd de gestorven hun zonden te vergeven. In de moskee wordt gebeden ter voorbereiding van de vastenmaand, die twee weken later begint.

Ramadan (Vastenmaand)

Datum: **1-29/30 Ramadan.**

Ramadan is een speciale maand in de islamitische kalender. Tussen de schemering vóór zonsopkomst en ná zonsondergang wordt gevast. De vast begint als er genoeg licht is om het verschil tussen een zwarte en een witte draad te zien.

Moslims gedenken in deze maand dat de profeet Mohammed de eerste van de openbaringen ontving die samen de Koran vormen.

De maand Ramadan begint met het verschijnen van de nieuwe maansikkel aan de hemel. Vanaf dat moment mogen volwassen moslims de hele maand, tussen zonsopgang en zonsondergang, niet eten, drinken, roken of seksuele omgang hebben. Als het donker is, na het breken van de vasten (de *iftaar*), is het feest.

Het vasten wordt gezien als vorm van zuivering van de ziel en dank aan Allah voor alles wat hij gegeven heeft; het leert zelfdiscipline.

Kinderen beginnen vanaf hun tiende of twaalfde jaar af en toe een paar dagen mee te doen. Op hun vijftiende wordt verwacht dat ze de hele maand vasten. Zwangere of zogende vrouwen, zieken en reizigers zijn vrijgesteld van vasten, maar moeten de gemiste dagen later wel inhalen.

Lailat-ul-Qadr (Nacht van de beslissing)

Datum: **27 Ramadan.**

Dit is de allerheiligste nacht van de vastenmaand Ramadan. Andere namen zijn: 'de nacht van de macht', 'de waardevolle nacht' of 'nacht van de goddelijke beschikking'. Soms wordt het ook vertaald als 'nacht van de goddelijke maat der dingen'. Iedereen kijkt uit naar deze nacht. Velen geloven dat ze in deze nacht een visioen zullen krijgen of Allah zullen ontmoeten op een bovennatuurlijke manier. Dit is voor hen het hoogtepunt van de vastenmaand.

Id-al-Fitr (Suikerfeest)

Datum: **1 Sjawwal.**

Het Suikerfeest, *Id-al-Fitr*, is het feest van het breken van de vasten aan het einde van de Ramadan. Het exacte begin is, net als het begin van de Ramadan, afhankelijk van het verschijnen van de sikkel van de nieuwe maan. Het Suikerfeest wordt ook wel het kleine feest genoemd.

Het feest begint al bij zonsondergang op de laatste dag van Ramadan. Het is de uitbundigste gebeurtenis in het islamitische jaar en duurt officieel drie dagen. Het is een tijd om alle familieleden te bezoeken, uitgedost in mooie feestkleding.

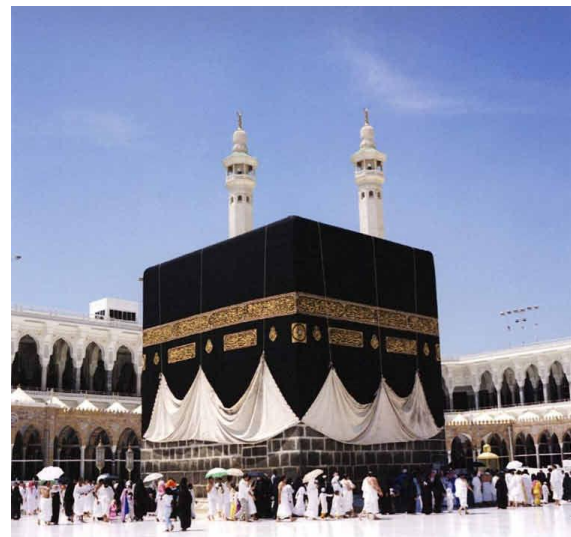
Bedevaart naar Mekka (Id-ul-Hajj)

Datum: **1-10 Dhu 'l-Hijja.**

De *Hajj* is de jaarlijkse bedevaart naar Mekka die iedere volwassen moslim die daartoe de middelen heeft tenminste één maal in zijn leven moet verrichten.

Het is één van de vijf zuilen van de islam. De Hajj is daarom heel belangrijk.

De Hajj brengt de moslim naar de plaats waar Mohammed de islam heeft gepredikt. De relatie met de persoon van Mohammed, maar ook met duizenden andere moslims, zijn voor de pelgrims belangrijke aspecten van de Hajj.

Tijdens de Hajj wordt een aantal rituelen uitgevoerd:

- De pelgrims bezoeken de grote moskee in Mekka voor de *Tawaf*. De pelgrims lopen zeven maal om de *Ka'aba* heen. Links van de ingang van de *Ka'aba* bevindt zich de Zwarte Steen, die volgens een overlevering ooit wit was, maar door de zonden van de mens zwart werd. Deze steen moet men aanraken of kussen.
- Een ander ritueel heet *sa'i*. De pelgrims lopen zevenmaal tussen de heuvels Safa en Marwah heen en weer. Ze herdenken Hagar die naar water zocht toen ze door Abraham was

Religieuze feesten en tijdrekening in de islam

weggestuurd. Toen Hagar de bron bemerkte noemde zij die *Zamzam*. De pelgrims drinken er tijdens de bedevaart uit. Velen nemen flessen Zamzam-water mee naar huis, ook vanwege de geneeskrachtige werking die er aan wordt toegeschreven.

- Na dit ritueel luistert men naar een preek van de *Qadi* (islamitische rechter) van Mekka.
- Er is een dag van bezinning en gebed. Hiervoor gaan de pelgrims naar de hoogvlakte Arafat, ca. 30 km ten oosten van Mekka.
- Een ander ritueel is *Jamrah*, het 'stenigen van de duivel'. De pelgrims gooien steentjes naar een muur die de satan verbeeldt. De steentjes zijn de avond ervoor verzameld, na de tijd van bezinning en gebed.

Opmerking: Oorspronkelijk werden de steentjes naar drie zuilen gegooid. Die zuilen zijn in 2004 vervangen door een lange stenen muur, nadat er een aantal jaren achter elkaar pelgrims waren omgekomen in het gedrang.

Tijdens de Hajj dragen de pelgrims speciale kleding, de *Ihram*. Voor mannen bestaat deze uit twee ongenaaide witte doeken. De ene wordt om de taille geslagen, de andere om de schouder. Voor vrouwen zijn er geen speciale kledingvoorschriften.

De rituelen van de Hajj nemen drie dagen in beslag.

Tijdens de Hajj zijn er soms wel 2 miljoen mensen gedurende enige dagen bij elkaar. Men overnacht in grote tentenkampen. Na afloop brengen veel pelgrims een bezoek aan Mohammeds graf in Medina.

Moslams die de Hajj hebben voltooid worden *Hajji* genoemd, zowel mannen als vrouwen. In de eigen kring staan deze moslams in hoog aanzien.

Offerfeest (Eid Al-Adha)

Datum: **10-12 Dhu 'l-Hijja**.

Het Offerfeest wordt gevierd aan het einde van de bedevaart naar Mekka. Het is het belangrijkste feest van de islam. Het Offerfeest wordt ook 'Feest van *Ibrahim*' (Abraham) of Schapenfeest genoemd.

Men herdenkt dat Ibrahim door Allah gevraagd werd om zijn zoon (Ismaël) te offeren. Toen Ibrahim zijn zoon met een mes wilde doden, kwam er een engel die zei dat een schaap de plaats van Ismaël mocht innemen.

Opmerking: De naam van de zoon die geofferd moest worden, wordt in de Koran niet genoemd. Men neemt aan dat het Ismaël was, mogelijk omdat die de eerstgeborene was.

Op de eerste dag van het Offerfeest slacht iedere moslim die er geld voor heeft een schaap, geit, koe, os, buffel of kameel. Het vlees wordt in drie delen verdeeld. Een deel is voor de familie, een deel is voor de burens of vrienden en een deel is voor de armen.